

*Пріоритетні напрями планування й
організації освітньої діяльності на уроках
української літератури в закладах
загальної середньої освіти
у 2021/2022 навчальному році*

*Клімова С.В., методист
Центру методичної та
аналітичної роботи*

- **На часі: оновлення Державного стандарту, що необхідне через упровадження реформи «Нова українська школа»**

Педагоги – основний ключовий елемент реалізації стандарту. Педагоги будуть супроводжувати освітній процес, маючи академічну свободу. І найголовніше, що основою цього стандарту є забезпечення достатнього ресурсу педагогічної майстерності.

Сергій Шкарлет

Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений 30 вересня 2020 року, забезпечує продовження реалізації положень Концепції «Нова українська школа» у 5–9 класах, починаючи з 2022 року.

- **Звертаємо увагу, що**
- 5-6 класи – це адаптаційний цикл базової середньої освіти;
- 7-9 класи – цикл базового предметного навчання
- У стандарті надається більше академічної свободи закладам освіти (зазначена *мінімальна, максимальна і рекомендована* кількість навчальних годин за *циклами навчання*).
- Основою стандарту є **не предметні, а ключові компетентності** та освітні **результати**, якими має володіти кожний випускник школи на етапі базової середньої освіти.

- **Звертаємо увагу: спільні для всіх компетентностей наскрізні вміння (формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах)**
- Читати з розумінням
- Висловлювати власну думку усно і письмово
- Критично та системно мислити
- Здатність логічно обґрунтовувати позицію
- Діяти творчо
- Виявляти ініціативність
- Конструктивно керувати емоціями
- Оцінювати ризики
- Приймати рішення
- Розв'язувати проблеми

- **Організація освітньої діяльності у 5-11 класах** закладів загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:
- - законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- - Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>);
- - Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 та інших документів.

- Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним державними стандартами результатів навчання є **освітня програма закладу загальної середньої освіти.**

(Лист МОН №1/9-433 від 28.08.2021 “Про окремі питання діяльності закладів загальної середньої освіти у новому 2021/2022 навчальному році”)

Зверніть увагу, що **освітня програма визначає:**

- загальний обсяг навчального навантаження;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти
- системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які працюватимуть за цією освітньою програмою.

- Відповідно до наказу МОН від 17.08.2021 №914 “Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2021/2022 навчальному році” буде проведено учнівську олімпіаду з української мови та літератури, турнір юних журналістів.
- У жовтні 2021 – Обласний фестиваль ораторського мистецтва.
- У березні 2021 року вперше було проведено Всеукраїнський міжнародний марафон з української мови. Учасниками інтелектуального змагання стало понад 25 тисяч учнів та студентів. До заходу приєдналася молодь з 31 країни. Технічним партнером марафону виступила освітня компанія HUMAN.
- У цьому навчальному році проведення Всеукраїнського відкритого марафону з української мови планується у листопаді-грудні 2021 року.

- У 2021/2022 навчальному році **вивчення української літератури в 5 - 9 класах** здійснюватиметься за навчальною програмою зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804; у **10-11 класах** - за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), затвердженими наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.
- Навчальні програми розміщені на офіційному сайті МОН України за покликанням:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami>.
- **Особливим викликом 2021/2022 навчального року залишається проблема якісного надання освітніх послуг в умовах загострення епідемічної ситуації в країні.**

- **Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури.**
- *Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісіями з української мови та літератури Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист Інституту модернізації змісту освіти від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)*
- *Ці програми можна придбати, використовуючи електронну сторінку журналу «Дивослово», за посиланням:*
- <https://dyvoslovo.com.ua/vydannya/programy-2/>
- Назви програм з української літератури (наст. слайд)

ПРОГРАМИ
ФАКУЛЬТАТИВНИХ КУРСІВ
ТА КУРСІВ ЗА ВИБОРОМ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ
5-12 КЛАСИ

- **Українська література**

- Тетяна Гнаткович, Мар'яна Шкурда Літературними стежками (5 клас)
- Тетяна Гнаткович, Олеся Калинич Дивосвіт української літератури (6 клас)
- Ольга Береш-Попович, Тетяна Гнаткович Усна народна творчість (5–7 класи)
- Ольга Колінченко Основи зорової (візуальної) поезії (9–11 класи)

- **Новий етап у розвитку шкільної освіти пов'язаний з упровадженням компетентнісного підходу до формування змісту та організації освітнього процесу.**
- Це вимагає розроблення й наукового обґрунтування змісту й методики організації освітнього процесу, підвищення професійної майстерності вчителя, дозброєння його новими знаннями, сучасними компетентностями, методами й технологіями, які б дозволили йому перебудувати освітній процес відповідно до нових вимог і підходів.

- **Текстове вивчення** творів у програмі виділене **напівжирним шрифтом**, інші ж лише називаються для допомоги вчителеві під час вивчення певної теми.
- Для осучаснення змістового компонента, актуалізації компетентнісного підходу, надання вчителеві методичної допомоги під час вивчення програмових тем запропоновано **рекомендаційну рубрику «Мистецький контекст» (МК)**.
- Вивчення української літератури також відбувається із залученням **міжпредметних зв'язків** - МЗ (українська мова, історія, зарубіжна література, образотворче мистецтво, музика тощо).

- **Звертаємо особливу увагу на те, що запропонована кількість годин на вивчення кожного розділу чи підрозділу є орієнтовною, учитель може її перерозподіляти на власний розсуд.**
- Резервний час учитель може використовувати також довільно, зокрема для збільшення кількості годин на вивчення окремого твору, для уроків розвитку мовлення, контрольного оцінювання, творчих та інших робіт (екскурсій, диспутів, семінарів тощо).
- **На початку навчального року, задля забезпечення якісного виконання освітніх програм пропонуємо приділити більше уваги традиційному повторенню вивченого матеріалу за минулий рік, здійснити «коригуюче навчання».** Для цього може бути проведено діагностичні роботи (усні співбесіди), опитування з метою визначення рівня засвоєння матеріалу учнями за попередній рік (здебільшого, за період карантину).

- У навчальній програмі профільного рівня передбачено вивчення творів літератури народів України, передовсім кримських татар. Також важливим компонентом програми є **«Читацький практикум»**, спрямований на формулювання практичних навиків усних і письмових роздумів над прочитаним у різних стильових формах.
- З метою рівномірного розподілу навантаження учнів протягом навчального року подано рекомендовану кількість видів контролю з української літератури (за класами). Поданий у таблиці розподіл годин є мінімальним і обов'язковим для проведення в кожному семестрі. Учитель-словесник на власний розсуд може збільшити кількість видів контролю відповідно до рівня підготовленості учнів, особливостей класу тощо.

Обов'язкова кількість видів контролю з української літератури у 5-9 класах

Обов'язкова кількість видів контролю з української літератури в 5-9 класах

Класи	5		6		7		8		9	
Семестри	1	II	1	II	1	II	1	II	1	II
Контрольні роботи у формі:	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
контрольного класного твору,	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення* (у+п)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

Обов'язкова кількість видів контролю з української літератури в 10-11 класах

<i>Семестри</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
<i>Рівні</i>	<i>стандарту</i>		<i>профільний</i>	
Контрольні роботи у формі:	3	3	4	4
контрольного класного твору*;	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	2	2	3	3
Уроки розвитку мовлення**	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)
Уроки позакласного читання	1	1	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5

** У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового. Умовне позначення в таблиці (y – n).

- Оцінки за ведення зошита виставляють **у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць** і враховують як поточну до найближчої тематичної.
- У разі відсутності учня на уроці протягом місяця рекомендовано в колонці за ведення зошита зазначати **н/о (нема оцінки)**.

- **Оцінка за контрольний твір** з української літератури є середнім арифметичним за **зміст і грамотність**, яку виставляють у колонці з датою написання роботи. Надпис у журнальній колонці **«Твір» не робиться**.
- **Оцінку за читання напам'ять** поетичних або прозових творів з української літератури виставляють у колонку без дати з надписом **«Напам'ять»**.

Також рекомендуємо скористатися методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі», які розміщено на офіційному вебсайті МОН за покликанням:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>).

- Навчальна та методична література з української мови, рекомендована МОН України, зазначена в **Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України**, що розміщений на офіційних сайтах МОН, Інституту модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>

- Електронний реєстр щодо надання грифів та свідоцтв МОН України:
- <https://imzo.gov.ua/>

- Інше:
- Як писати есе: <https://zno.if.ua/?p=985>
- Художньо-публіцистичні жанри журналістики: https://revolution.allbest.ru/journalism/00488059_0.html
- В умовах нового формату освітньої діяльності в Україні **рекомендуємо вчителям вдосконалювати** також **цифрові компетентності**, які активізують пізнавальний інтерес учнів до використання додаткових навчальних матеріалів, розміщених на освітніх електронних ресурсах. Актуальність даного питання підтверджена використанням дистанційної форми навчання в період карантинних заходів.

PISA-2022. Читацька грамотність

- **Порівняйте: Нова українська школа відходить від «читання заради читання».** Зусилля треба спрямувати на те, щоб дитина розуміла прочитане, могла оцінити якість і достовірність інформації, переказати її, висловити своє ставлення.
- **Раніше** першочерговий та основний інтерес щодо рівня читацької грамотності учня був зосереджений на його здатності розуміти, тлумачити й осмислювати конкретні тексти.
- Ці навички не втрачають своєї важливості **сьогодні**, разом із тим **акцент на потребі інтегрувати інформаційні технології в суспільне й професійне життя людей зумовлює необхідність по-новому й широкоформатно підійти до визначення поняття читацької грамотності.**

У Національному звіті за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 зазначено:

- **«Читацька грамотність** – це здатність учня сприймати, аналізувати, використовувати й оцінювати письмовий текст задля досягнення певних цілей, розширювати свої знання й читацький потенціал, а також посилювати свою готовність брати участь у житті суспільства»

Таким чином, мова йде про вміння:

- **розуміти текст;**
- **розмірковувати над його змістом;**
- **оцінювати зміст і форму висловлення;**
- **викладати свої думки щодо прочитаного.**

Отже, це поняття відображає широкий діапазон найсучасніших навичок, пов'язаних із тими вимогами освіченості, які актуальні для ХХІ ст.

Формати текстів:

- **одиничний** (звичайний текст із заголовком одного автора чи кількох авторів);
- **множинний** (кілька незалежних текстів спільної тематики з різними заголовками авторства різних осіб, опубліковані в різний час);
- **цілісний** – суцільний текст, із яким учні зазвичай працюють на уроках;
- **перерваний** – де, крім вербального компонента, інформацію подано ще й у вигляді списків, таблиць, графіків, діаграм, на основі яких необхідно щось з'ясувати;
- **змішаний** – у якому вербальний текстовий фрагмент поєднано з невербальним графічним елементом або зі списками.

На засіданнях ТМО доцільно опрацювати зразки текстів, вміщені в Додатку А «Національного звіту за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018»:

- 1) **цілісний художній текст алегоричного змісту** на морально-етичну тему (байка Езопа «Скнара» про те, що є речі, значно важливіші, ніж золото); 2) **цілісний інформаційний текст** (інформлист щодо профілактики грипу);
- 3) уривок із драматичного твору;
- 4) **текст змішаного типу з графічними об'єктами про повітряну кулю**;
- 5) **цілісний художній текст-оповідь алегоричного змісту про театр, який «понад усе»**;
- 6) **текст – технічний опис про центр внутрішніх і зовнішніх кадрових переміщень (ЦВЗКП), його функції й послуги**;
- 7) **цілісний інформаційний текст наукового стилю про телеком'ютинг (дистанційну зайнятість населення) та імовірність чи неможливість його застосування щодо конкретних професій**;
- 8) **цілісний інформаційний текст – редакційна стаття про правовий аспект проблеми штучного запліднення (юридична колізія: що робити з живими ембріонами, якщо їхні потенційні батьки гинуть у авіакатастрофі); текст-історія про людину та її взаємини в родині**;
- 9) **змішаний інформаційний текст-розповідь публіцистичного стилю (стаття «Озеро Чад» про зміни в ньому рівня води), де комбінуються текстова й графічна інформація**;
- 10) **перерваний текст** щодо допомоги бідній країні Ефіопії, у якому інформацію наведено у вигляді таблиці

В оприлюднених завданнях циклу PISA-

2018 необхідно було:

- з'ясувати, чи досяг автор тексту комунікаційної мети, оцінити відповідність висловлення особливостям читацької аудиторії;
- інтерпретувати розказану в тексті історію;
- знайти інформацію та інтегрувати її з графічним матеріалом;
- знайти дві вказівки на конкретні факти, вибравши їх з-поміж усієї розміщеної на схемі інформації;
- знайти в тексті інформацію, що потребує інтерпретації окремих реплік діалогу дійових осіб;
- вказати два види послуг, що їх надає ЦВЗКП особам, які можуть втратити роботу з огляду на реорганізацію компанії;
- ознайомившись із двома протилежними поглядами на телеком'ютинг, дати обґрунтовану відповідь, який вид роботи буде неможливий для виконання в дистанційних умовах, і навести приклад;
- знайти в статті приклади, які показують, що сучасні технології (штучне запліднення) зумовлюють необхідність розроблення нових законів;
- знайти інформацію, що відповідає висновкам, яких має дійти учень, прочитавши текст;
- з'ясувати підстави для використання графічного об'єкта в комбінації з текстом;
- проаналізувати й зіставити цифрові дані, наведені в таблиці; висловити думку про рівень активності міжнародної організації в одній країні порівняно з іншими; сформулювати позицію, яка протилежна думці автора висловлення, поєднавши власні знання й досвід зі здобутими з тексту.

- **Звернення уваги на формування читацьких умінь, «читання з розумінням», виділення їх як наскрізних у всіх ключових компетентностях** стало висновком, зробленим МОН за показниками участі України у міжнародній програмі PISA, де досліджувалась здатність розуміння та інтерпретації текстів і де українські учні по показнику читацької компетентності не дотягнули до середніх показників, набравши в середньому 466 балів з 1000 можливих (у країни-лідера – 555 балів).
- Отже, ми бачимо, що для виправлення ситуації необхідно докласти чимало зусиль. Якщо на початковому етапі відбувається безпосереднє навчання читанню, то в основній ланці, тобто, у 5-их – 9-их класах, вчитель повинен запропонувати учням способи, прийоми читання, які забезпечать розуміння ними різного роду текстів в різних ситуаціях читання та допоможуть реалізувати ці вміння в процесі навчання в середній ланці. До старшої ланки необхідно підготувати учнів до рефлексії та самостійної роботи з удосконалення набутих у 5-их – 9-их класах читацьких вмінь.

- За результатами проведеного міжнародного оцінювання читацької грамотності учнів PISA у 2018 році (https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf) показники українських учнів виявилися дещо нижчими за середні показники країн-учасниць. Детальна інформація про PISA розміщена на сайті Українського центру оцінювання якості освіти <https://testportal.gov.ua/pisa/>.
- Для формування читацької компетенції учнів рекомендуємо використовувати тести, розміщені на сайті в рубриці «Виконати завдання PISA» за покликанням <http://test-pisa.testportal.gov.ua/user-test-create>

За результатами міжнародного моніторингу якості освіти PISA-2018 в Україні було зроблено такі висновки.

В українських підлітків загалом сформовано навички читацької діяльності, проте **недостатньо розвинені вміння:** працювати з текстами неоднорідної структури, що містять графічний об'єкт; орієнтуватися у різних видах інформації; знаходити інформацію в текстах, ускладнених різними видами графічних засобів; встановлювати логічні зв'язки між різними видами інформації; відрізняти факти від думок; давати логічні чіткі відповіді на поставлені запитання; визначати основну ідею в складно структурованому тексті; інтерпретувати інформацію; наводити аргументи на підтвердження позиції; аналізувати, зіставляти, оцінювати різні факти, відомості, систематизувати, зокрема якщо це передбачає залучення особистого досвіду і графічних об'єктів; об'єднувати подані нелінійно частини інформації; співвідносити текст і малюнки, трансформувати словесну інформацію в графічну; розпізнавати підтекст; формулювати власну думку або позицію, яка суперечить авторській; оцінювати інформацію крізь призму власного життєвого досвіду; робити висновки, формулювати умовиводи тощо .

- У процесі вивчення української літератури **при підготовці мультимедійних уроків** варто використовувати й сучасні можливості Інтернету, наприклад, сайти, рекомендовані Міністерством освіти і наук України:
- www.poetryclub.com.ua/ – сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;
- <http://poetry.uazone.net/> – українська поезія та фольклор, тексти сучасних пісень, переклади світової поетичної класики;
- www.lib.proza.com.ua/ – твори сучасних українських і зарубіжних авторів;
- www.nbuv.gov.ua/tb/ukr.html – зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку ХХ століття та інші.

- На файлообміннику **YouTube** можна знайти безліч цікавих відеосюжетів, які стосуються як окремих персоналій української літератури, так і художніх творів.
- Відеофрагменти можна підготувати (завантажити) завчасно або переглянути прямо на уроці в режимі онлайн.
- Узагалі їх може зробити кожен учитель, якщо він уміє працювати в програмі **Mave Maker** чи **Pinnacle Studio**, необхідно лише знайти потрібний текстовий матеріал: книги, путівники, картинки, фотографії, відео, іншу інформацію в Інтернеті.

- **Застосування відеорозповідей, віртуальних екскурсій на уроках літератури** дає можливість «проникнути» до певних історичних місць, музеїв: Полтавського державного літературно-меморіального музею П.Мирного, І.Котляревського, Національного музею Т.Шевченка, Чернігівського літературно-меморіального музею заповідника М.Коцюбинського та інших.
- **Електронні освітні ресурси дозволяють проводити більш повноцінні практичні заняття** – від віртуального знайомства з письменником до роботи експериментальної, проведення перевірки власних знань, умінь, навичок.
- **LearningApps.org** (<http://learningapps.org/>) – онлайн сервіс, який дозволяє створити інтерактивні вправи.

- Для створення дистанційного та переверненого навчання доречним буде використання сервісу для створення електронної стіни **Padlet** (<https://padlet.com/>).
- Наприклад, для 5 класу найкраще підходить використання ребусів, кросвордів, цікавих завдань. Для цього можна використовувати <http://puzzlecup.com/crosswordru>. Цей сервіс допоможе скласти свій кросворд.

- У старших класах можна ускладнювати завдання і, відповідно, застосовувати складніші програми і сервіси :
- – інтерактивні вправи у **SmartNotebook**;
- – створення презентацій в **Power Point** тощо;
- – створення схематичної наочності з **VideoScribe**;
- – створення ряду інтерактивних вправ, завдань, відповідно до теми, що вивчається (використання дошки оголошень **Padlet**);
- – створення відео в **Movie Maker**;
- – створення асоціативних рядів за допомогою ресурсу **Tagul** (хмари слів).

- Ресурс зі створення інтерактивних зображень **ThingLink** <https://www.thinglink.com/> дозволяє створювати мультимедійні плакати, на які наносяться маркери. При наведенні на них з'являється мультимедійний контент.
- За допомогою сервісу **Thinglink можна** створювати різні освітні матеріали, наприклад:
  - комплекти електронних дидактичних матеріалів до уроку;
  - технологічні схеми для виконання певного виду завдань;
  - мультимедійні конспекти лекцій;
  - тематичні збірники ресурсів в мережі Інтернет та медіа колекції;
  - маршрутні карти або карти подорожей;
  - інтерактивні плакати у вигляді проєктів з певної тематики тощо.
- Використання сервісу Thinglink сприяє:
  - організації проєктної та дослідницької діяльності учнів;
  - представленню результатів колективної та індивідуальної роботи;
- проведенню веб-конкурсів, інтерактивних ігор або вікторин та ін.

- Також корисними є сервіси: для створення фотофільмів , створення онлайн презентацій
<http://ru.calameo.com> <http://www.slideboom.com>
соціальні сервіси, які дозволяють конвертувати презентації power point у форматі flash та призначені для зберігання й подальшого особистого та загального їх використання.
- Створення навчальних пазлів
<http://www.jigsawplanet.com> – сервіс дозволяє зробити збирання пазлів доступним та простим.

- **Методика фішбоун** (схема «риб'ячий скелет»)
<http://www.classtools.net> допомагає структурувати будь-який процес, ідентифікувати можливі причини проблем.
- Візуалізація рефлексії за ключовим **словом «хмарка тегів»** <http://www.wordle.net> створює «хмарку» із тексту, який вводить користувач.
- **Побудова шкали часу** <http://timetoast.com>
<http://www.slideshare.net> <http://www.dipity.com> власна інтерактивна хронологічна шкала часу наповнена фотографіями, текстами та ілюстраціями.
- Проведення мозкового штурму з використанням візуальних засобів <http://en.linoit.com> допомагає структурувати ідеї, думки та припущення, які виникли спонтанно.
- Використання буктрейлерів (наприклад, [буктрейлер "Лісова пісня" Л. Українки](#))

- Звертаємо увагу, що незважаючи на досить велику кількість освітніх ресурсів у мережі найбільш ефективними саме для учнів є **ресурси, максимально наближені до потреб учнів**, тобто ті, що створюються та підтримуються на рівні навчального закладу, навчального предмета, утворюючи додатковий зв'язок між учнями та вчителем, учнем й учнями, учнями та суспільством. **Таким ресурсом може стати персональний сайт учителя.**
- Таким чином, персональний вебсайт учителя може виконувати наступні функції:
  - – створення навчального міні-середовища;
  - – поширення власного педагогічного досвіду;
  - – підвищення власного фахового рівня;
  - – підвищення рівня володіння засобами ІКТ;
  - – можливість зробити навчально-виховний процес гнучкішим за рахунок більш мобільного управління;
  - – розміщення навчальних матеріалів (програм, планів, контрольних запитань до заліку та тематичного оцінювання);
  - – допомога учням у самостійній роботі та підготовці домашнього завдання;
  - – можливість для учнів на відстані отримувати навчальний матеріал;
  - – спілкування учнів з однокласниками та безпосередньо з учителем.

**Результати ЗНО у 2019, 2020, 2021 роках
випускників ЗЗСО Харківської області**

№	Навчальний предмет	Відсоток учнів, які не подолали поріг «склав/не склав»			Середній бал (серед учасників ЗНО, які подолали поріг «склав/не склав»)			Відсоток учнів, які отримали від 160 балів і більше		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Українська мова і література	4,4	3,8	3,6	153,3	151,0	149,5	42,8	40,0	37,9
2	Українська мова	-	-	3,2	-	-	151,7	-	-	41,1
3	Історія України	5,5	10,3	13,0	143,9	138,4	140,5	26,1	20,1	22,3
4	Математика	8,4	7,2	19,5	147,1	143,9	144,4	32,3	29,6	26,8
5	Фізика	8,8	4,4	4,4	142,9	143,0	143,1	26,1	28,0	28,5
6	Хімія	6,8	6,5	5,7	151,7	145,6	151,7	38,9	31,4	40,6
7	Біологія	5,3	3,7	1,9	143,1	142,6	147,6	27,0	27,5	33,4
8	Географія	5,5	3,6	2,8	144,6	145,0	147,3	30,0	30,4	33,9
9	Англійська мова	9,3	4,7	6,7	147,9	150,2	150,3	33,5	38,1	37,4

**Рейтинг Харківської області серед інших регіонів України
за результатами ЗНО у 2019, 2020, 2021 роках випускників ЗЗСО**

№	Навчальний предмет	Відсоток учнів, які не подолали поріг «склав/не склав»			Середній бал (серед учасників ЗНО, які подолали поріг «склав/не склав»)			Відсоток учнів, які отримали від 160 балів і більше		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Українська мова і література	2	3	3	4	6	7	5	6	7
2	Українська мова	-	-	2	-	-	4	-	-	4
3	Історія України	3	8	5	4	8	8	5	9	9
4	Математика	2	3	2	4	6	4	4	4	3
5	Фізика	3	2	4	3	8	5	5	7	4
6	Хімія	3	10	9	6	10	5	8	9	5
7	Біологія	3	4	15	5	4	3	5	4	4
8	Географія	2	4	4	3	3	5	3	6	5
9	Англійська мова	8	6	4	7	7	8	6	7	7

- Зацікавлюємо учнів:
- **Віртуальними подорожами:** музей рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.
- **Лепбук.** Звідки ж взялась ця дивна назва? Із англійської слово *lapbook* перекладається, як наколінна книга. Якщо пояснити простими словами, то лепбук представляє собою саморобну паперову книжечку із різними інтерактивними нюансами: віконечками, дверима, деталями, які рухаються, табличками.
- **Зібрання творів Лесі Українки у 14 томах**
<https://ubi.org.ua/uk/activity/tvory-lesi>

Шукаємо: 10 найкращих онлайн-бібліотек з електронними книжками українською мовою.

А чи читали ви:

https://www.facebook.com/litosvita/groups/?ref=page_internal

- **Корисні посилання**

- <http://slovopedia.org.ua/> – сайт «Словопедія»
- <http://www.lingvo.ua/uk> – онлайн-словникLingvo
- <http://www.slovnyk.ua/> – портал української мови та культури
- <http://sum.in.ua/> – словник української мови
- http://journal.osnova.com.ua/journal/4_24 – журнал «Вивчаємо українську мову та літературу»
- <http://schoollit.com.ua/> – корисні матеріали для підготовки до ЗНО з української мови та літератури
- <http://metodportal.net/> – методичний портал
- <http://www.osvitaua.com/> – видавництво «Шкільний світ»
- http://dyvoslovo.com.ua/last_issue/ –Журнал «Дивослово» (електронна версія)
- <http://www.mova.info/> – лінгвістичний портал
- <http://ulif.org.ua/> – український мовно-інформаційний фонд НАН України
- http://www.unika.in.ua/ua/dic_ua.php – онлайн-словники
- <http://www.chtyvo.org.ua/> – онлайн-бібліотека україномовної літератури
- <http://mova.ga/> – сайт «Чиста мова»
- <http://ukrainskamova.at.ua/> – офіційний сайт української мови
- <https://ushchuk.wordpress.com> /–школа української мови Івана Ющук
- <http://academ-lib.ru/Yushchuk> – Ющук І.П. практикум з правопису і граматики української мови
- <http://www.glazova.org.ua> /– сайт Олександри Глазової
- <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com> – «Як ми говоримо» Б.Антоненка-Давидовича
- <http://kultura-movy.wikidot.com/> – культура мови на щодень
-

- <http://www.movi.com.ua/audioknigi-/3064-vershnik-bez-golovi> – невелика, однак цікава добірка аудіо книг українською.
- <http://deti.e-papa.com.ua/dytyachi-pisni/6/> – українські народні аудіоказки
- <https://lucaster.podfm.ru/ukraudio/> – тут є можливість почути голоси корифеїв української літератури.
- <http://minimelody.com.ua> – дитячі аудіо книги, казки та музика.
- <http://e-bookua.org.ua/audio/> – розділ аудіолітератури на одній з найбільших електронних українських бібліотек.
- <http://ditky.info/load/navchalni/18> – особливість добірки – книги шкільної програми.
- <https://www.facebook.com/groups/1423469381075591>
-

***Бажаємо всім
успішного
навчального року,***

